

گزارش ششم

بازار نگر ترکیه

اردیبهشت ماه ۱۴۰۵

اطلاعات جغرافیایی و جمعیت شناختی:

پایتخت: آنکارا

- نوع حکومت: جمهوری ریاستی
- بزرگترین شهر و مرکز مالی: استانبول
- میانگین سنی جمعیت: ۳۴/۹ سال
(نیروی کار جوان و مصرف کننده فعال)

زبان رسمی:
ترکی استانبولی

واحد پول:
لیره ترک

• رتبه چهل و
پنجم در شاخص
توسعه انسانی
(HDI) در سال 2023

امید به زندگی در بدو تولد	مساحت	جمعیت	
۷۷	۷۸۳	۸۵/۵	ترکیه
سال	هزار کیلومتر مربع	میلیون نفر	
۷۸	۱۶۴۰	۸۶/۵	ایران
سال	هزار کیلومتر مربع	میلیون نفر	

منابع: World Bank, Human Development Report 2024

ایران	ترکیه	
۵۱۹۰ دلار	۱۵۸۹۲ دلار	سرايه توليد ناخالص داخلي ۲۰۲۴
۴۷۵ میلیارد دلار	۱/۳۶ تریلیون دلار	توليد ناخالص داخلي ۲۰۲۴
۳/۷ درصد	۳/۳ درصد	رشد اقتصادي ۲۰۲۴
۳۲/۵ درصد	۵۸/۵ درصد	نرخ تورم ۲۰۲۴
۸/۱ درصد	۸/۵ درصد	نرخ پیکاری ۲۰۲۳

پروفايل اقتصادي:

پنجمين اقتصاد
بزرگ اروپا

5

هفدهمین اقتصاد
بزرگ جهان (GDP)

17

- سرمايه گذاري مستقيم
خارجي (FDI) در سال ۲۰۲۵:
۱۳/۱ ميليارد دلار

- بزرگترین سرمايه گذار خارجي
ترکيه در سال ۲۰۲۵: هلند

منبع: World Bank

پروفايل تجاری:

- سهم ۱/۱٪ از کل صادرات جهانی در سال ۲۰۲۴
- سهم ۱/۴٪ از کل واردات جهانی در سال ۲۰۲۴
- رتبه پنجم جهان در مازاد تجارت خدمات سال ۲۰۲۵
- شبکه گسترده لجستیک هوایی (فرودگاه استانبول: بهترین فرودگاه جهان برای دو سال متوالی، پرواز به ۳۵۶ مقصد جهانی، پرواز به ۱۳۲ کشور جهان)
- رتبه یک تولید محصولات کشاورزی در اروپا و رتبه هفت در جهان در سال ۲۰۲۵
- رتبه دوازده تولید خودرو جهان در سال ۲۰۲۵

منبع: Trade Map, معاونت دیپلماسی وزارت امور خارجه، دفتر سرمایه‌گذاری و مالی ریاست‌جمهوری جمهوری ترکیه

مقاصد عمده صادراتی (2024)

ایتالیا

عراق

انگلستان

آمریکا

آلمان

مبادی عمده وارداتی (2024)

آمریکا

ایتالیا

آلمان

روسیه

چین

منبع: Trade Map

بیست و دومین
واردکننده
دنیا

22

بیست و نهمین
صادرکننده
دنیا

29

مبادلات تجاری
ترکیه با جهان

میلیارد دلار

۲۶۲

صادرات 2024

درصد

۱۰

رشد صادرات
2020 الی 2024

میلیارد دلار

۳۳۴

واردات 2024

درصد

۱۳

رشد واردات
2020 الی 2024

میلیارد دلار

-۸۲

تراز تجاری
2024

منبع: Trade Map

کالای عمده صادراتی و وارداتی ترکیه

اقلام عمده صادراتی به جهان (2024):

روغن های نفتی، خودروها، جواهرات و زیورآلات، قطعات تراکتور و سایر وسایل نقلیه، وسایل نقلیه موتوری، سیم عایق، طلا، لباس زنانه، سازه های فلزی و اجزا آن، یخچال ها و سایر تجهیزات سردکننده

اقلام عمده وارداتی از جهان (2024):

روغن های نفتی، خودروها، طلا، ضایعات آهن، قطعات تراکتور و سایر وسایل نقلیه، جواهرات و زیورآلات، زغال سنگ، دستگاه های تلفن، محصولات نیمه تمام آهنی، آلومینیوم خام

منبع: Trade Map

آمار مبادلات ترکیه با ایران

مبادلات بازرگانی ترکیه با ایران (میلیارد دلار)

۱۴۰۴	۱۴۰۳	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
۵/۷	۶/۹	۴/۲	۷/۶	۶/۱	صادرات ایران
۷/۹	۱۲/۶	۷/۷	۶/۱	۵/۳	واردات ایران

اقلام عمده صادراتی ایران به ترکیه ۱۴۰۴:

گاز طبیعی، اوره، آلومینیوم خام، کانتینرها، کاتودهای مسی، روی، میله‌های آهنی یا فولادی، شمش‌های آهنی و فولادی، مس تصفیه شده، مفتول مسی، پسته

اقلام عمده وارداتی ایران از ترکیه ۱۴۰۴:

طلا، ذرت دامی، روغن دانه آفتابگردان، کنجاله و سایر آخال‌های جامد، دانه سویا تراریخته، تراکتورها، الیاف از رشته‌های سنتتیک، جو، گندم، موز

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

پتانسیل های تجاری ترکیه

خشکبار

مواد
شیمیایی

فلزات
آهنی

پلاستیک و
لاستیک

فلزات
غیر آهنی

پتانسیل های صادراتی ایران به ترکیه از دیدگاه ITC

محصولات معدنی

ماشین آلات برقی

کودها

میوه ها

منابع معدنی

پارچه ها از
الیاف سنتتیک

مواد
شیمیایی

پلاستیک و
لاستیک

وسایل نقلیه و
قطعات آن

ماشین آلات
برقی

پتانسیل های واردات ایران از ترکیه از دیدگاه ITC

محصولات
غذایی

غلات
(بجز گندم و برنج)

روغن ها و چربی های
گیاهی

گوشت
مرغ

محصولات
کاغذی

کالاهای صادر شده از اصفهان به ترکیه:

کد تعرفه:	کد تعرفه:
38170010	28257000
الکیل بنزن خطی (LAB)	اکسیدها و هیدراکسیدهای مولیبدن
27122000	71131990
موم پارافین دارای کمتر از 0/75 درصد وزنی روغن	زیورآلات یا جواهرآلات
72022110	74111090
فروسیلیسیوم	لوله های مسی از مس تصفیه شده
84553000	57029200
غلتک های ماشین های نورد	کف پوش های غیرمخملی باف
74130000	27121090
طناب و کابل مسی	وازلین ها بجز گرید دارویی و ژله کابل

منبع: گمرک جمهوری اسلامی ایران

نوآوری زیر ذره بین

شاخص	رتبه ایران (از ۱۳۹ کشور)	رتبه ترکیه (از ۱۳۹ کشور)
رتبه کشور در شاخص جهانی نوآوری (GII 2025)	۷۰	۴۳
نهادها	۱۳۸	۱۰۰
سرمایه انسانی و پژوهش	۶۶	۳۸
زیرساخت	۹۸	۴۴
پیچیدگی بازار	۷۹	۴۱
پیچیدگی کسب و کار	۱۰۷	۴۱
خروجی های دانش و فناوری	۴۶	۴۸
خروجی های خلاقانه	۴۵	۳۰

ارکان ورودی

- **نهادها:** کیفیت سیاست گذاری، فضای کسب و کار، قوانین حاکم و اثربخشی دولت.
- **سرمایه انسانی و پژوهش:** کیفیت سیستم آموزشی، سطح مهارت ها و قدرت تحقیق و توسعه
- **زیرساخت:** قدرت فناوری اطلاعات، زیرساخت های فیزیکی و توانمندی زیست محیطی.
- **پیچیدگی بازار:** سهولت دستیابی به وام، سرمایه های خطرپذیر و مقیاس رقابت در بازار.
- **پیچیدگی کسب و کار:** شبکه همکاری های علمی-صنعتی، حضور متخصصان و میزان جذب دانش در شرکت ها.

ارکان خروجی

- **خروجی های دانش و فناوری:** حجم اختراعات ثبت شده (پتنت)، مقالات علمی و صادرات کالاهای با تکنولوژی بالا.
- **خروجی های خلاقانه:** ارزش برندها، طراحی های صنعتی، تولیدات فرهنگی (فیلم و هنر) و فعالیت های خلاقانه در فضای مجازی.

چشم انداز ترکیه تا ۲۰۲۸

- ✓ تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای تولید، تجارت و سرمایه‌گذاری
- ✓ اقتصاد ۱/۵ تریلیون دلاری با رشد پایدار ۵٪
- ✓ جهش صادرات و کاهش کسری حساب جاری به نزدیک صفر
- ✓ اقتصاد دیجیتال، سبز و نوآور محور
- ✓ افزایش تاب‌آوری اقتصادی و امنیت زنجیره تأمین

منبع: برنامه دوازدهم توسعه اقتصادی ترکیه 2024-2028